

BETALING FOR LANGTIDSPLASS I INSTITUSJON (VEDERLAG)

Betaling for fast plass i institusjon er hjemlet i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 1 § 3.

Hjelpestønad/grunnstønad

Disse ytelsene faller som regel bort når du blir innlagt i institusjon. I tilfeller hvor den fortsatt utbetales, skal den holdes utenom beregningen

Beregning av egenbetaling

Kommunen beregner en månedlig egenbetaling ut fra dine løpende inntekter. Betalingen blir beregnet ut fra nettoinntekt. Det vil si inntekten etter at skatt og gjeldsrenter er trukket fra. Dersom du har krav på andre fradrag, skal disse også trekkes fra før beregningen starter.

Hvor mye kan kommunen kreve i egenbetaling?

Kommunen kan kreve inntil 75% av folketrygdens grunnbeløp (1G) fratrukket et fribeløp som bestemmes av forskriften, samt 85% av inntekter utover grunnbeløpet. Skatt og andre fradrag trekkes ut før egenbetalingen blir beregnet.

Hvordan foregår betalingen?

Dersom du ikke har noen andre inntekter enn det som utbetales av folketrygden, vil hele betalingen bli trukket direkte via Nav pensjon.

Har du imidlertid inntekter utover folketrygden, vil betalingen bli delt i to deler. Nav pensjon vil trekke den delen av betalingen som er beregnet ut fra pensjoner som Nav utbetaler.

Egenbetaling som er basert på inntekt fra andre enn folketrygden, (privat pensjon, renter etc) sender kommunen faktura for.

Til egen disposisjon - hvor mye sitter du igjen med i måneden?

Det beløpet du sitter igjen med etter at kommunen har trukket egenbetalingen, kalles gjerne kontantytelsen. Pengene skal du bruke til personlig forbruk, som ikke dekkes av egenbetalingen. (se siste side for oversikt over hva som dekkes)

Til egen disposisjon utregnes slik:

25% av folketrygdens grunnbeløp

75% av fribeløpet

15% av inntekter utover grunnbeløpet

Inntekter

Med inntekter regnes alle løpende inntekter. Dette kan være: pensjon, trygdeytelse, næringsinntekt, leieinntekter, arbeidsinntekt, renteinntekter, annen avkastning av formue. De inntektstypene som likningsmyndighetene har ansett som inntekt, er ikke nødvendigvis de inntektene som kommunen tar med i sin beregning. F.eks vil skattefri leieinntekt ikke være med på likningen, men vil bli tatt med i beregning av egenbetaling.

Ektefelle

Dersom institusjonsbeboer har ektefelle som bor igjen hjemme, vil Nav omregne pensjonen for begge ektefeller, til pensjon som om de var enslige.

Dersom begge ektefeller er innlagt i institusjon, skal de ha pensjon som for enslige, selv om de bor i samme institusjon.

Felles inntekter

I utgangspunktet er det kun beboers inntekt som tas med i beregningen. Dersom ektepar har kun en felles konto, bør det gis opplysninger om dette. Halvparten av renteinntekter fra denne skal da tas med i beregningen.

Salg av bolig

Overskudd ved slikt salg ansees som en endring av formue, og tas ikke med i beregning av egenbetalingen, med mindre det anses som en del av næringsinntekter.

Livrenter

Utbetaling av livrente har to elementer – den ene er tilbakebetaling av innbetalt premie, den andre er utbetaling av opptjent rente/avkastning. Tilbakebetaling av innbetaling premie er å anse som formue, og skal ikke være med i beregningen. Det er kun opptjente renter som skal være med i beregning av egenbetaling. Det kan imidlertid være vanskelig å finne ut hva som er å anse som tilbakebetalt premie, og hva som er renter. I slike tilfeller tar man med det beløpet som fremkommer av likningen.

Utenlandske pensjoner

Dersom beboer mottar pensjon fra utland, skal den i sin helhet inngå i egenandelsberegningen, med den sum som blir utbetalt til beboeren i Norge. Dersom det betales skatt på denne pensjonen, skal det trekkes fra. Slike pensjoner blir som regel utbetalt i utenlandsk valuta. Da kursen varierer, gjøres det en omregning basert på gjennomsnittlig kurs for minimum 6 måneder.

Aksjer og verdipapirer

Gevinst ved salg av aksjer og verdipapirer anses som endring i formue, og tas ikke med i beregningen. Tilsvarende gis tap ved slikt salg/realisering ikke rett til fradrag.

Avkastning/utbytte

Dette er en skattepliktig *inntekt*, som skal være med i beregning av egenbetaling.

Formue

Formue skal ikke være med i beregning av egenbetalingen. Det er kun eventuell avkastning, renter eller lignede som kan anses som inntekt.

Beboer kan uten hinder av forskrift om egenbetaling gi bort gaver eller gi forskudd på arv. Overføringen må være reell og ikke bare proforma for å unngå egenbetaling.

Fraskrivelse av inntekt

Dersom beboer ved frivillig avtale frasier seg inntekt til fordel for barn/barnebarn, anses det som en disponering som skjer etter at vedkommende har innvunnet inntekten. Dette innebærer at inntekten blir tatt med i beregning av egenbetaling.

Fradrag

Det er 4 typer fradragposter i egenandelsforskriften:

- Skatt
- Gjeldsrenter
- Fradrag i pensjon av hensyn til ektefelle (såkalt tenkt etterlattepensjon/forsørgerfradrag)
- Skjønnsmessig fradrag

Skatt

Forskuddsskatt skal trekkes fra inntektene før egenbetalingen blir beregnet. En beboer som etter forskriften plikter å betale egenandel, kan ikke kreve seg trukket i skatt med et høyere beløp enn det som følger av beregnet forskuddstrekk. Det gis kun fradrag for skatt etter skatteloven.

Gjeldsrenter

Beboer skal ha fradrag for alle gjeldsrenter han/hun selv hefter for. Det gis ikke fradrag for nedbetaling av gjeld i form av avdrag.

Ektefelle

Grunnregelen er at ektefellen som fortsatt bor hjemme ikke skal komme dårligere ut økonomisk, enn om vedkommende hadde vært enke eller enkemann. Beboer som har ektefelle boende hjemme kan derfor få fradrag utover de ovennevnte punktene. Dersom ektefellen ville hatt krav på en etterlattepensjon fra Nav ved beboers død, skal dette beløpet trekkes fra beboers inntekt før beregning av egenandelen. Dette kalles tenkt etterlattepensjon.

Annen offentlig/privat pensjon

Beboer har og krav på forsørgerfradrag for 50% av slike pensjoner. Det kan være sjømannspensjon, statspensjon, pensjon fra KLP, forsikringsselskaper etc.

Barn

Beboer vil også ha krav på forsørgerfradrag for hjemmeboende barn under 18 år med 40% av folketrygdens grunnbeløp for første barn, og 25% for andre og påfølgende barn.

Skjønnsmessige fradrag

Det kan gjøres fradrag utover de som er nevnt ovenfor. Det skal tas hensyn til om dette er *rimelig ut fra vedkommende beboers inntekt og forholdene for øvrig*.

Fradrag for boutgifter

Moss kommune kan gi et skjønnsmessig fradrag for boutgifter, dersom beboer ved innflytting i institusjon får økonomiske problemer. Det kan gis fradrag for inntil 6 måneder. Det må skrives egen søknad (i brev form), og vedlegges dokumentasjon på de utgifter man ber om fradrag for. Dersom beboer har ektefelle som bor igjen hjemme, skal det legges vekt på at hjemmeboende ektefelle skal kunne beholde sin bolig.

Etteroppgjør

Siden kommunen krever løpende egenbetaling, må årets inntekt stipuleres til det man tror vil være riktig egenbetaling, på bakgrunn av beboers økonomi. Fordi det kan skje endringer i inntektsgrunnlaget gjennom året, er det stor mulighet for at det forhåndsstipulerte grunnlaget ikke er helt riktig. Det er derfor nødvendig med en kontrollberegning hvert år. Denne gjøres på bakgrunn av skatteoppgjøret.

Dersom kontrollberegningen viser at korrekt betaling skulle vært lavere, skal kommunen tilbakebetale dette til beboeren. Hvis kontrollberegningen medfører at korrekt betaling skulle vært høyere, kan kommunen kreve etterbetaling.

Hva dekkes av egenbetalingen?

Forskriften § 7:

Egenandelen skal omfatte kost, losji, medisiner mv samt helse- og omsorgstjenester som kommunen organiserer etter helse- og omsorgsloven.

Kost og losji: Kost skal dekkes. Det er uklart hva som ligger i losji. Statens helsetilsyn mener det inkluderer personlige hygieneartikler. Helsedirektoratet legger til grunn at det også gjelder tannbørste og fuktighetskrem. Vil beboer ha andre merker enn institusjonen bruker, må de betale selv

Lege: betalingen skal dekke allmennlegetjeneste (herunder legevaktordning), fysioterapitjeneste og sykepleie. Dette inkluderer medisiner.

Ergo/fotterapi: I flg uttalelse fra Sosial- og helsedepartementet skal beboer ikke betale, dersom disse finnes ved sykehjemmet. Beboer skal betale dersom dette utføres av privat pleier, som tilbyr sine tjenester.

Tannhelsetjenester: egenandelen skal dekke nødvendig tannbehandling. Det er ikke krav i hht forskrift at behandlingen skal foretas av bestemte tannleger, evnt offentlig tannhelsetjeneste

Utgifter til personlig bruk: TV føres på institusjonens lisens. Aviser, tidsskrifter dekkes ikke. Heller ikke telefon. Frisør dekkes ikke, men daglig hårpleie utført av personale inngår i egenandelen.

Klær dekkes ikke. Betalingen skal likevel dekke vask av privat tøy